

Har du problemer som barn, stiger din risiko for at få diabetes som voksen

Forskning på Steno Diabetes Center i Aarhus skal afdække hvorfor, så sygdommen kan forebygges – og så drømmer forskeren bag om samfund, hvor alt for mange ikke "svømmer rundt i giftigt vand"

Hvis du sulter som barn, stiger din risiko for at få diabetes som voksen med ca. 60 pct. Hvis du bliver forsømt eller fx mister en far eller mor, stiger risikoen med op mod 50 pct. Og virkeligt mange, selv her i Europa, er udsatte: Ca. hver tredje europæisk barn oplever mental eller fysisk mishandling.

Et nyt forskningsprojekt ved Steno Diabetes Center i Aarhus skal nu søge at finde ud af, hvorfor mistrivsel sætter sig som sygdom. – Først når vi kender mekanismerne, kan vi forebygge, siger læge, ph.d. Luke Johnston.

Han skal stå for forskningen og har netop fået tre års arbejdsro via en bevilling på 1,8 mio. kroner fra Danish Diabetes Academy.

Danmark guldgrube at arbejde i

Nogle af de konkrete svar, han søger, er, hvad det betyder for risikoen for diabetes type 2, at ens forældre bliver skilt, får svære økonomiske problemer eller immigrerer. Og han har et kæmpestort materiale at arbejde med: Databaser med informationer om alle danskeres økonomi, sundhed, skilsmisser, foældrenes uddannelse, børnenes hospitalsindlæggelser, nylig immigration og foældrenes sundhedsstatus. Selv information om økonomiske problemer i nabolaget kan hentes ud.

-Danmark er en guldgrube at arbejde i med de mange gode registre. Skulle jeg havde forsket i Canada, havde jeg selv skullet samle en masse informationer, og det ville have været svært at finde et repræsentativt udsnit, siger han.

Dette store danske materiale gør i øvrigt, at han supplerer forskningen med endnu et mål: Sammen med kolleger fra universitetet i Potsdam i Tyskland og fra Harvard i Boston i USA vil han udvikle teknologier, der optimerer analysemetoder af sådanne store og komplekse sundhedsdata. Disse teknologier vil efterfølgende blive stillet til rådighed for alle andre forskere.

Vi svømmer rundt i giftigt vand

Luke Johnston stammer fra Canada og fortæller, det er de oprindelige folk i Canada, der har givet ham interessen for at arbejde med at forebygge sygdom. - Skal de og fx også grønlænderne holde

sig sunde, kræver det, at de bevæger sig meget og lever sundt. Det gør de ikke. De kører og spiser dårlig mad. Det er de muligheder, de har. Deres børn bliver fede, og selv får de diabetes. Som vi lever i dag, er der mange, også herhjemme, der billedligt talt svømmer rundt i giftigt vand. Som alle andre skal de producere i hvert fald deres egen vækst, og det kan de ikke. Det er som en fabrik, der er dårligt bygget. Den kan heller ikke honorere kravene til produktion, siger han.

Luke Johnston har et meget sigende eksempel på, hvad der sker, når mennesker mistrives de først seks leveår. – Se på en baby. Den har meget korte ben i forhold til resten af kroppen. Raske børns ben bliver så lange, at de udgør halvdelen af kroppens længde. Børn, der har oplevet traumer, får ofte korte ben – så ser du et barn med for korte ben, kan det sagtens være en indikator for, at også andet er galt, siger han.

Byer og samfund skal designes anderledes

Formålet med den forskning, han nu går i gang med, er i første omgang at finde ud af, hvad der sker i vores kroppe – men på det helt lange sigt er hans drøm at påvirke samfundet, så politikerne tager initiativ til at få designet byer og samfund, der gør det let for os at bevæge os og spise sundt. – Jeg håber, min forskning kan bidrage til, at vi kommer til at forebygge sygdom ved at gøre de sunde valg til de letteste Motion, sund mad, søvn og lavt stressniveau vil give meget mere sundhed end medicin., siger han.

FAKTA om Danish Diabetes Academy

Danish Diabetes Academy blev stiftet i 2012 og er støttet af Novo Nordisk Fonden og de danske universiteter og universitetshospitaler. Målet er at styrke den danske diabetesforskning og behandling gennem at medvirke til at uddanne fremtidens diabetesforskere og -behandlere.

”Projektet har to hovedformål: For det første at identificere angrebepunkter for forebyggende tiltag i det tidlige liv, som kan øge det generelle helbred og sænke risikoen for diabetes for det enkelte individ i voksenlivet. For det andet, at bidrage med udvikling af bedre statistiske metoder som kan bruges af andre forskere til at opnå bedre viden inden for deres forskningsområde.

Læs evt. mere på projektforslagets hjemmeside: <https://lwjohnst.gitlab.io/dda-pdf/>”

Kontakt:

Luke Johnston
Cand.scient., Postdoc
Steno Diabetes Center Aarhus
Institut for Folkesundhed, Aarhus Universitet
lwjohnst@ph.au.dk
+45 22 59 76 51

Danish Diabetes Academy
Managing Director Tore S. Christiansen
tore.christiansen@rsyd.dk
+ 45 29646764